

nen til trods herfor formåede at træffe vanskelige beslutninger, hvilket for alvor bekræftede organisationens berettigelse i en forandret europæisk sikkerhedssituation.

Den voldelige eskalering af konflikten i Georgien i august bidrog til at vanskeliggøre samarbejdet i OSCE. I vestlig optik var beslutningen om hurtig udstationering af yderligere militære observatører til de konfliktramte områder i Georgien udtryk for organisationens rettidige reaktionsevne og fortsatte vigtighed i europæisk sikkerhed. Rusland derimod fortolkede konfliktens eskalation som udtryk for, at organisationen havde fejlet, idet den ikke var i stand til at forhindre denne udvikling. Den russiske præsident Medvedevs forslag om fremtidig europæisk sikkerhedsarkitektur har også bidraget til at understrege organisationens fortsatte aktualitet. OSCE er det eneste forum, hvor alle aktører med aktier i europæisk sikkerhed er repræsenteret på lige fod, og som er funderet på et bredt sikkerhedsbegreb defineret som såvel økonomisk, politisk, militær, miljømæssig og menneskelig sikkerhed. På den baggrund konkluderede den finske udenrigsminister Alexander Stubb på OSCE's ministerrådsmøde i Helsingfors, at OSCE var det rette forum for de videre drøftelser af Medvedevs forslag om fremtidig europæisk sikkerhedsarkitektur.

Af andre større udviklinger i organisationens øst/vest-fokus kan fra 2008 fremhæves, at Rusland og bl.a. Hviderusland udviste større samarbejdsvilje inden for den menneskelige dimension. Dette kom tydeligst til udtryk i Hvideruslands invitation til ODIHR om at observere parlamentsvalget i oktober 2008.

Organisationens hurtige reaktionsevne og de positive udviklinger indenfor den menneskelige dimension er i stor udstrækning det finske formandskabs fortjeneste. Ligeledes bidrog den nyudnævnte ODIHR-direktørs evne til at skabe fornyet dialog med Rusland positivt til samarbejds klimaet i den menneskelige dimension.

2. OSCE MINISTERRÅDSMØDE I HELSINGFORS, DEN 4. – 5. DECEMBER 2008

OSCE's ministerrådsmøde den 4. – 5. december i Helsingfors 2008 blev forholdsvis vellykket, selv om det fandt sted i et politisk klima præget af Georgien-konflikten og andre aktuelle strids-spørgsmål mellem øst og vest. Udenrigsministeren deltog sammen med 49 andre ministre (ud af

56), hvilket var den højeste ministerdeltagelse i en årrække. Mødet blev afviklet i en ganske god atmosfære, og der blev vedtaget en række beslutninger, som Danmark og andre vestlige lande havde prioriteret højt, især inden for den menneskelige dimension.

Ligesom de fem forudgående år sluttede mødet uden en politisk slutterklæring. Især takket være et effektivt finsk formandskab var man tæt på enighed, men i sidste ende havde Rusland, Serbien og Aserbajdsjan forbehold mod enkelte dele af teksten. Man nåede derimod til enighed om en regional erklæring vedr. Nagorno-Karabakh, hvori man under henvisning til Moskva-erklæringen mellem Armenien og Aserbajdsjan af 2. november 2008 hilser den positive udvikling i fredsprocessen velkommen og opfordrer parterne til at intensivere bestræbelserne i forhandlingsprocessen m.h.p. at påbegynde udarbejdelsen af en omfattende fredsaftale.

Set med danske øjne var det især væsentligt, at det lykkedes at få vedtaget en tilfredsstillende erklæring i anledning af 60-året for FN's Menneskerettighedserklæring. Dermed udgik der for første gang i mange år en vedtagelse fra et ministerrådsmøde med fokus på OSCE's klassiske menneskerettigheds- og demokratidagsorden. Det var ikke muligt at nå til enighed om nyskabende formuleringer, men det må betragtes som positivt, at der kunne opnås konsensus om en genbekræftelse af de eksisterende OSCE-forpligtelser og positiv omtale af OSCE's institutioner, navnlig ODIHR. Fra dansk side blev der lagt særlig vægt på en balanceret omtale af religions- og ytringsfriheden. Når erklæringen ikke blev endnu stærkere, skyldes det primært modstand fra russisk og hviderussisk side. Også en beslutning om en styrket indsats på retsstatsområdet var et godt signal om øget fokus på dette kerneområde. Danmark arbejdede i den forbindelse bl.a. for en fyldestgørende omtale af torturbe-kæmpelse.

I tråd med den traditionelle enighed om OSCE-tiltag til bekæmpelse af terrorisme, der er en prioritet for såvel Rusland som USA, vedtog ministrene også i 2008 en beslutning vedr. yderligere skridt. Der kunne derimod ikke opnås konsensus om en beslutning vedr. OSCE-aktiviteter på grænsesikkerheds- og managementområdet. Dette skyldtes primært russisk og amerikansk uenighed angående omtalen af sidste års ministerrådsbeslutning om et OSCE-engagement vedr. Afghanistan, herunder især en fore-